

3. เพื่อทราบว่าโทรศัพท์มีส่วนช่วยในการวางแผนการพัฒนาประเทศ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงครอบครัวที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ ซึ่งมีลักษณะของความเป็นเมืองสูง ผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะครอบครัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 3 ของคณะนิเทศฯ เพราะนิสิตปีที่ 1 และ 3 นี้จะมีความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ และเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ดี เพราะเป็นการเลือกเอาเฉพาะครอบครัวที่มีเขตที่อยู่ในเมืองและเขตกึ่งเมืองและเขตชานเมือง อีกทั้งยังเป็นครอบครัวที่มีเครื่องโทรศัพท์ประจำครอบครัวอีกด้วย และใช้โทรศัพท์คุยเหตุที่เลือกนิสิตชั้นปีที่ 1 เพราะเป็นปีที่ให้ความสนใจในการเรียนมาก ทั้งยังมีเวลาที่จะจกบันทึกได้ ส่วนที่เลือกปีที่ 3 ก็ด้วยก็เป็นเพราะว่าเป็นปีที่ยังมีเวลาและยังคงให้ความสนใจในการเรียนอีกทั้งเคยเรียนในเรื่องการวิจัยมาแล้ว ย่อมที่จะเห็นความสำคัญของงานวิจัยเพื่อผู้วิจัยจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการคัดเลือกผู้วิจัยให้นำเอาทะเบียนประวัติของนิสิตมาใช้ในการสุ่มตัวอย่าง โดยเลือกมาจากเขตต่าง ๆ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาโดยการเลือกตัวอย่างตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย (Purposive Sampling) โดยถือหลักว่ากลุ่มตัวอย่างจะต้องมีเขตที่อยู่อยู่ในเขตเมือง เขตกึ่งเมือง เขตชานเมือง และมีเลขหมายโทรศัพท์ประจำครอบครัว เพื่อสรุปหน้าที่ของโทรศัพท์ที่ใช้ตามบ้านเท่านั้น

ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับสมุดจกบันทึกการใช้โทรศัพท์ จักทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยให้นำแบบสอบถามและสมุดจกบันทึกไปใช้ทดสอบกับนิสิตปีที่ 1, 3 เป็นจำนวน 10 คน แล้วนำมาแก้ไขจนเป็นที่สมบูรณ์แล้ว จึงนำแบบสอบถามและสมุดจกบันทึกอันที่สมบูรณ์มาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนที่ส่งไปคือ 60 ชุด และได้ข้อมูลกลับมามีเพียง 35 ชุดที่สมบูรณ์คือมีจำนวน 35 ครอบครัว มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 215 คน และมีจำนวนของการใช้โทรศัพท์ถึง 2,135 ครั้ง ซึ่งเป็นข้อมูลที่เพียงพอต่อการนำมาวิเคราะห์ได้

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล กระทำโดยการคำนวณด้วยเครื่องจักรสมองกล คืออัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ทำให้สรุปผลของการทดสอบสมมติฐานได้ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของหน้าที่โทรศัพท์ แยกต่างกันไปตามแต่ละเขตคือ เขตเมือง เขตทอเมือง เขตชานเมือง
 2. ลักษณะของหน้าที่โทรศัพท์ แยกต่างกันไปตามอายุของผู้ใช้โทรศัพท์
 3. ลักษณะของหน้าที่โทรศัพท์ แยกต่างกันไปตามสถานภาพในครอบครัวของผู้ใช้โทรศัพท์
 4. ลักษณะของหน้าที่โทรศัพท์ แยกต่างกันไปตามอาชีพของผู้ใช้โทรศัพท์
 5. ลักษณะของหน้าที่โทรศัพท์ แยกต่างกันไปตามเวลาที่ใช้โทรศัพท์
 6. ลักษณะของหน้าที่โทรศัพท์ แยกต่างกันไปตามจำนวนเวลาที่ใช้โทรศัพท์
 7. ลักษณะของหน้าที่โทรศัพท์ ขึ้นอยู่กับความบ่อยครั้งในการใช้โทรศัพท์
 8. ความบ่อยครั้งในการใช้โทรศัพท์ทำให้ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อมวลชนชนิดอื่น คือ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ นั้นเอง
- จากสมมติฐานทั้งหมดที่ไต่ทำการศึกษาแล้ว พบว่าเป็นที่ยอมรับว่า ลักษณะของหน้าที่โทรศัพท์มีความแตกต่างกันตามตัวแปรทั้ง 7 ที่กล่าวไว้ และสมมติฐานข้อ 8 จากการศึกษามิเป็นที่ยอมรับ คือปฏิเสธว่าความบ่อยครั้งในการใช้โทรศัพท์ไม่ทำให้ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อมวลชนชนิดอื่นน้อยลง

* สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้นำเอาแนวความคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของโทรศัพท์ที่ได้ มีนักวิจัยชาวต่างประเทศได้ทำไว้คือ Richard T. Gearson และ Dennis Mc Greth, Marshall McLuhan, Frank E. & Dance Carl E. Lerson, Alen H. W. Urtzed และ Colin Turner, Herbert S. Dordick มาสรุปรวมเป็นหน้าที่

ของโทรศัพท์ 9 ประการ พบว่า สามารถนำมาเรียงลำดับของหน้าที่โทรศัพท์
ที่ไขมากที่สุดลงมาตามลำดับได้ดังนี้

1. หน้าที่ส่งข่าวสารกันธุรกิจ
2. หน้าที่โฆษณาทางคานการสมาคม
3. หน้าที่ใช้เพื่อการนัดหมาย
4. หน้าที่ใช้ในการเยี่ยมเยียน (ญาติ เพื่อนบ้าน เพื่อนสนิท)
5. หน้าที่ใช้ในการสั่งซื้อบริการ, สินค้า
6. หน้าที่การกระจายข่าวที่เป็นความลับ
7. หน้าที่ใช้ในการสอบถามความคิดเห็นและแสดงความคิดเห็น
8. หน้าที่กระจายข่าวสารที่นำมาใช้ในการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว
9. หน้าที่ให้ความปลอดภัย ได้แก่ การแจ้ง 191, 123

ในหน้าที่ให้ความปลอดภัย จากการศึกษาไม่พบว่ามีผู้ใช้ในเรื่องนี้ ซึ่ง
คงขึ้นอยู่กับสถานการณ์และค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน แต่ทั้ง 35 ครอบครัวไม่มี
เหตุการณ์ให้ต้องใช้ในเรื่องนี้ จึงไม่มีข้อมูลในข้อนี้ อันตรงกับที่ Urtzed และ
Turner ได้ทำการศึกษาหน้าที่ที่ซ่อนเร้นของโทรศัพท์ เพราะเป็นหน้าที่ที่ไม่
อาจเห็นได้ชัดเจนจนกว่าจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้น

ในเรื่องของความผูกพันของโทรศัพท์กับชีวิตครอบครัวที่อยู่ในเมือง โดย
ดูจากการใช้พื้นที่ในบ้านนั้น พบว่าลักษณะอาคารสถานที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะ
เป็นบ้านตึก มีพื้นที่ 10-50 ตารางวา เป็นส่วนมากถึง 60% ซึ่งแสดงให้เห็นว่าส่วน
ใหญ่เป็นชนชั้นกลาง ตั้งที่บริษัทโฆษณา SSC & B: LINTAS WORLDWIDE BANGKOK
ได้ตั้งเกณฑ์ระดมครอบครัวไว้ และได้นำเอาแนวการวิจัยของ Akira Fujitake
มาเป็นแนวทางในการศึกษานี้ โดยคุณลักษณะการใช้ห้องต่าง ๆ ภายในบ้าน
ผลปรากฏว่าครอบครัวไทย ส่วนใหญ่จะอยู่รวมกันที่ห้องกลาง เป็นจำนวน 80%
ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับชาวอินเดีย - อิตาเลียน หรือพวกยุโรปคอนไท้ และห้องที่ใช้
โทรศัพท์มากที่สุดก็จะเป็นห้องกลางที่มาอยู่รวมกันนั่นเอง คือ ห้องนั่งเล่น, ห้อง
รับแขก และห้องนั่งเล่นรวมกับห้องรับแขก นอกจากนี้ยังพบว่าในแต่ละครอบครัว

ยังมีโทรศัพท์เครื่องฟองทั้งแก่ 1-4 เครื่อง ซึ่งก็ยังมีกรแยกไปใช้โทรศัพท์ที่ห้องอื่น อีกด้วยก็คงจะใช้เป็นเหตุผลแสดงให้เห็นว่าโทรศัพท์ที่มีความสำคัญคือชีวิตครอบครัว ที่อยู่ในเมืองควย

จากการศึกษาสามารถนำมาสรุปได้ว่า ชีวิตครอบครัวที่อยู่ในเมืองมีความผูกพันกับโทรศัพท์เป็นส่วนมาก เพราะการใช้โทรศัพท์จะใช้รวมอยู่กับเชื้อที่ภายในบ้านที่ได้อยู่รวมกันของสมาชิกในครอบครัวนั่นเอง

นอกจากนี้แล้ว สมาชิกในครอบครัวยังได้ไปใช้โทรศัพท์ที่อื่น ๆ อีก พบว่า 11.9% สมาชิกในครอบครัวยังไปใช้โทรศัพท์ที่อื่น และมีผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัวมาขอใช้โทรศัพท์มีจำนวน 25 ครั้ง (1.1%) จากการศึกษาครั้งนี้ จึงทำให้ทราบว่าถึงแม้บุคคลที่ไม่มีโทรศัพท์ไว้ในครอบครองก็ยังมีความต้องการที่จะใช้โทรศัพท์นั้นและคนที่ไม่มีโทรศัพท์อยู่แล้วก็ยังจะต้องการใช้สื่อนี้ในสถานที่อื่น ๆ อีกด้วย

การศึกษาถึงความมากน้อยของหน้าที่โทรศัพท์ มีความแตกต่างกันไปในแต่ละเขตคือ เขตในเมือง เขตกึ่งเมือง และเขตชานเมือง พบว่ามีความแตกต่างกันในการใช้โทรศัพท์ในแต่ละเขต และมีความมากน้อยของหน้าที่โทรศัพท์ เพื่อสนองต่อความจำเป็นและความต้องการของผู้ใช้โทรศัพท์แต่ละเขตก็มีอัตราส่วนที่ต่างกัน คือเขตในเมืองมีการใช้โทรศัพท์เพื่อการส่งข่าวธุรกิจ 30.8% เขตกึ่งเมืองมีการใช้โทรศัพท์เพื่อการสมาคมมีอัตรา 26.3% อัตราส่วนที่นำมาเสนอนี้เป็นอัตราส่วนของการใช้โทรศัพท์มากที่สุดในแต่ละเขต ซึ่งต่างก็มีอัตราการใช้ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละเขตนั่นเอง

การศึกษาเรื่องความมากน้อยของหน้าที่โทรศัพท์ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของอายุ สถานภาพในครอบครัว อาชีพ เวลาที่ใช้โทรศัพท์ ระยะเวลาของการใช้โทรศัพท์ และความบ่อยครั้งของการใช้โทรศัพท์ พบว่าหน้าที่โทรศัพท์ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของตัวแปรทั้ง 6 ตัว คือหน้าที่ของโทรศัพท์มีความแตกต่างไปตามตัวแปรทั้ง 6 แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะพบว่า การส่งข่าวธุรกิจ และการสมาคมจะมีอัตราการใช้มากที่สุด แต่การใช้โทรศัพท์ในก้านอื่นก็มีอัตราการใช้มากน้อยแตกต่างกันออกไปตามตัวแปรทั้ง 6 ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

การศึกษาเรื่องความบ่อยครั้งในการใช้โทรศัพท์ทำให้ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อมวลชนลดน้อยลง คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ พบว่าความบ่อยครั้งในการใช้โทรศัพท์ไม่ทำให้ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อมวลชนลดน้อยลง เพราะการเปิดรับสื่อมวลชนนั้น ส่วนใหญ่เป็นนิสัยประจำของแต่ละบุคคลในการเปิดรับสื่อมวลชนอยู่แล้ว ส่วนโทรศัพท์นั้นเป็นเพียงสื่อเฉพาะกิจที่ใช้สื่อสารในระคับบุคคล อันเป็นสื่อที่ช่วยเสริมในการใช้เป็นสื่อช่วยในการสื่อสารของชีวิตประจำวันของคนที่อยู่ในเมือง แต่ไม่มีผลที่จะทำให้ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อมวลชนลดน้อยลง

หน้าที่ของ โทรศัพท์นั้นแต่เดิมเริ่มแรกเป็นการใช้โทรศัพท์เป็นการใช้เพื่อส่งข่าวเร็ว เข้าและออกที่ปากน้ำสมุทรปราการ เพราะในระยะเริ่มแรกนั้นโทรศัพท์เป็นเครื่องมือบอกข่าวเหมือนกับการใช้โทรเลข และมีเพียงเครื่องเดียว ต่อมาในพ.ศ. 2428 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เริ่มใช้โทรศัพท์กัน ปัจจุบันโทรศัพท์เป็นสื่อที่ขาดพรหลายในประเทศไทย คือ ทั้งในเขตกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดก็มีสื่อโทรศัพท์ใช้กัน นอกจากนี้แล้วในสมัยที่เราเริ่มมีการใช้โทรศัพท์นั้นก็เพราะว่าเริ่มมีการใช้โทรศัพท์นั้นก็เพราะว่าเริ่มมีการติดต่อกับนานาชาติ โดยเฉพาะมีชาวยุโรป เข้ามามากมายเราจึงได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ โทรศัพท์เกิดขึ้นจากการประดิษฐ์คิดค้นของ Alexander Graham Bell โดยเขามีความคิดที่จะสร้าง (เครื่องมือให้คนหูหนวกได้ยินชัดเจนขึ้น) จึงทำให้ค้นพบโทรศัพท์ขึ้นนั่นเอง และประเทศไทยก็ได้นำมาใช้ดังกล่าวนมาแล้วข้างต้น

จากการที่มีการขยายโทรศัพท์มาให้ประชาชนใช้นั้นก็ได้มีการขยายเครือข่ายโทรศัพท์ออกมาเรื่อย ๆ ก็จะเห็นได้จากการปรับแผนพัฒนาโทรศัพท์ในแต่ละฉบับของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโทรศัพท์สามารถนำมาใช้ได้ในทุกกรณี คือ ไม่ว่าจะอยู่ในเขตเมือง เขตต่อเมือง, เขตชานเมือง, อายุต่างกัน, สถานภาพในครอบครัวต่างกัน, อาชีพต่างกัน, เวลาที่ใช้ต่างกัน, ระยะเวลาการใช้ต่างกัน และความบ่อยครั้งในการใช้ต่างกัน ก็จะใช้โทรศัพท์ได้แต่จะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละหน้าที่ของโทรศัพท์ แต่ก็สามารถที่จะใช้โทรศัพท์ได้เหมือนกัน จากการศึกษาในเรื่องหน้าที่โทรศัพท์ต่อชีวิตครอบครัวที่อยู่ในเมืองนั้นทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้สื่อสารโดยการใช้โทรศัพท์ของสังคมไทยในเขตกรุงเทพมหานคร นั้นพบว่า หน้าที่ของโทรศัพท์ในค่านกระจายข่าวธุรกิจนั้นอยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งทำให้สังเกตเห็นทั้งประโยชน์ของโทรศัพท์ได้อย่างชัดเจน

ในแง่ของการดำเนินธุรกิจนั้น โทรคัทท์เป็นกลไกส่วนหนึ่งที่จะทำให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะมีผลต่อการพัฒนาประเทศได้อีกด้วย และหน้าที่โทคัทท์ทางด้านการสมาคมทว่าเป็นอันที่ 2 นั้น โทรคัทท์จะเป็นเครื่องมือช่วยสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในสังคมเมืองที่มีการแก่งแย่งชิงดี และมีคนมากจนไม่มีความสัมพันธ์กัน โทรคัทท์จึงเป็นสื่อช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในสังคมเมืองนี้ได้ ดังเช่นนำโทคัทท์มาใช้ในถาวรเยี่ยมเยียนกัน เป็นต้น ซึ่งทำให้พบว่าพฤติกรรม การสื่อสารโดยการใช้สื่อโทคัทท์นั้น จะเห็นได้ว่าคนในสังคมไทยนั้นใช้โทคัทท์เพื่อเป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์ในสังคม เช่นถาวรเยี่ยมเยียน อีกทั้งยังใช้กับการสื่อสารที่ต้องการความรวดเร็วและเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่อยู่ในเมืองนี้ และเป็นสื่อที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการภายในสังคมอีกด้วย โทรคัทท์จึงนำมาใช้สนองความต้องการขั้นพื้นฐานของสังคมไทย ในแง่ที่เป็นเทคโนโลยีและสรรสร้างวัฒนธรรมได้ คือ การมีโทคัทท์สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์กันในสังคมเมือง ทำให้คนในสังคมมีความเป็นกันฉันท์ ไม่ใช่แค่เรื่องจักร และสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานคือปัจจัย 4 โดยก่อให้เกิดการสังสรรค์กันได้โดยใช้โทคัทท์เป็นสื่อในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในสังคมได้ //

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะครอบครัวที่อยู่ในเขตที่มีความเป็นเมืองสูงสุดคือกรุงเทพฯ ซึ่งมีความเหมาะสมแก่ความเป็นเมือง สมบูรณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของคนที่อยู่เมือง โดยเฉพาะการศึกษาในเรื่องหน้าที่ของโทคัทท์ต่อชีวิตครอบครัวที่อยู่ในเมืองนี้ได้อย่างชัดเจน จึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากครอบครัวที่อยู่ในเขตเมือง เขตชานเมือง และเขตชานเมือง โดยนำมาจากครอบครัวของนิสิตคณะนิเทศศาสตร์ ปีที่ 1 และปีที่ 3 มาใช้ในการศึกษาโดยให้นิสิตเป็นผู้จัดทำการใช้โทคัทท์เพื่อทราบถึงการใช้โทคัทท์ของสมาชิกในครอบครัวเพื่อนำมาสรุปเป็นหน้าที่ของโทคัทท์ และจากลักษณะของกรุงเทพฯ ก็ยังสามารถนำไปอ้างอิงในเมืองอื่นที่มีความเจริญคล้ายคลึงกับกรุงเทพฯ ได้เช่นกัน และการสรุปหน้าที่ของโทคัทท์เป็นการสรุปหน้าที่ของโทคัทท์ที่ใช้ในระดับครอบครัวเท่านั้น เวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำกัดคือ

1. เก็บเวลาของสื่อมวลชน
2. เวลาของการโทรศัพท์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรให้มีการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับนี้ แต่ควรจะให้มีการศึกษาเฉพาะลงไปในแต่ละเรื่องให้ละเอียด เช่น หน้าที่ของโทรศัพท์ทางกานธุรกิจ มีอะไรบางอย่างออกไค้อีก เพื่อจะได้นำมาใช้ในการพัฒนาสื่อโทรศัพท์ต่อไป หรือการศึกษาเพื่อหาความระกัยความแตกต่างของหน้าที่โทรศัพท์ว่าจะมีความแตกต่างกันแค่ไหนในแต่ละหน้าที่ของโทรศัพท์
2. ควรมีการวิจัยในลักษณะเดียวกันแต่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างไปจากนี้ เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการของคนในการใช้โทรศัพท์กับกลุ่มที่ไม่มีโทรศัพท์ในครอบครัว
3. ควรมีการศึกษาลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลวิธีอื่น ๆ เพราะวิธีนี้ในสังคมไทยจะได้รับความร่วมมือลำบาก คือจะต้องสุ่มเป็นจำนวนเท่าตัวของที่ต้องการจำนวนตัวอย่างถึงได้กล่าวไว้แล้ว
4. ทำจดหมายถึงผู้ปกครอง แจ้งให้ทราบ